

A kis herceg

A kis herceggel a panelház bejáratánál találkoztam, a költözésemet követő első napon. Jó napot! – üdvözölt és kitámasztotta az ajtót, mert a kezem tele volt kartondobozokkal.

A munkám miatt költöztem ide, de lehet, hogy azért is, mert a régi családi házunk nekem már túl nagy volt. Az új lakásom a földszinten van, így reggel az ablakom alatt induló autók ébresztenek. A hangjuk alapján már kezdem őket megkülönböztetni. Némelyik úgy köhécsel, mint egy kiöregedett bányász, egyik-másik startolása pedig felér akár egy kárörvendő kacagással. Vannak, melyek fájdalmukban először feljajdulnak, s csak azután indul be a motorjuk, vagy úgy kotkodákolnak, mint egy megremült kotlós. Akadnak viszont olyanok is, amelyeknek mintha egyáltalán nem lenne önálló személyiségük, annyira jellegtelen a berregésük. Végül az összes autó elindul, és egyedül maradok a szobában. Úgyis muszáj már felkelnem és kimennem a piacra, ahol gyümölcsöt árulok. Szeretem a munkámat és a gyümölcsök kellemes, csöppet sem hivalkodó illatát. Amíg reggel nem jelennek meg a piacon a vevők, benyúlok a papírdobozba és ujjaimon keresztül elraktározom magamban a gyümölcsökből áradó napfényt. Meggyőződésem, hogy önmagában minden egyes gyümölcs apró napelem, egy parányi nap, mely körül kis planéták forognak. A kis herceg is biztosan az egyikükről érkezett.

Nem szeretem, ha valaki válogat a gyümölcseim között. Ilyenkor ölni tudnék. Főleg azokat a háziaszonyokat gyűlölöm, akik egész éjjel hajcsavarókban szenvednek csak azért, hogy öt évvel fiatalabbnak nézzenek ki. Amikor a pultomhoz jönnek, harsány vörösre festett körmüket belevájják ezekbe a kis galaxisokba. Egész idő alatt azt mormogják az orruk alatt, hogy: „Milyen csúnya... Milyen rohadt. Odébb szebbet, olcsóbbat lehet kapni.” Végül úgyis csak fél kiló almát vesznek. Büntetésül mindig tíz dekával többet számolok fel nekik. Egyszer az egyik megkérdezte:

– És répája nincs?

– Nincs! – vettem oda.

Megsértődött. Soha nem árulnék zöldséget. A zöldség olyan értelmetlen, piszkos és sáros. A gyümölcs viszont magasan a föld felett érik és testének csak egy kis része érintkezik a földdel. Nem, zöldséget nem árulok. Esetleg talán paradicsomot, mert érezni benne a nap melegét.

Az istenért sem tudok visszaemlékezni, hová tettem azt a képet. Valószínűleg a költözéskor elvesztettem. A régi házban az előszobában volt felakasztva. Amikor kicsi voltam, egy ismerős családnál voltunk a szüleimmel látogatóban. Hogy ne zavarjam a

felnőtteket, egy hatalmas, színes képekkel teli könyvet adtak a kezembe. Legtöbbjükön meztelen emberek voltak. Nagyon megtetszettek ezek a képek és elhatároztam, ha nagy leszek, én is festő leszek. Aztán elkezdtem rajzsakkörre járni. Az első órán a nyári szünidei élményeinket kellett lefesteni, én viszont egy vörös rózsát festettem kék vázában, ami a tanárnőnek nem tetszett és azt mondta, tehetségtelen vagyok. Nagyon rosszul esett. Szét akartam tépni a művet, de anyám bekereteztette és felakasztotta a falra. Egészen a költözésemig ott függött.

Vége beköszöntött a tavasz. A régi házunk ablakából egyenesen ráláttam a kertre. Tele volt gyümölcsfákkal. Ilyenkor kezdtek rügyezni és hamarosan szirmot is bontottak. Először a cseresznye, aztán a szilva, alma, majd a körte. Most az ablakból csak a játszóteret látom. Éppen ismeretlen fiúk fociznak ott, félmeztelen testüket az első tavaszi napsugár simogatja, mely végérvényesen elűzte a telet. Figyelem a kis csapatot, hogy nincs-e köztük a kis herceg, de nem látom őt.

A konyhában a hűtőszekrény barátságos zümmögéssel üdvözölt. Még a szüleimtől örököltem. Nem is tudom, miért nem dobtam ki a többi lommal együtt. Az ajtaja nem zár rendesen és sűrűn kell leolvasztani. Már sokszor elromlott és nem hűtött, de éjszaka jobb belátásra tért és reggel újra beugrott a motor, mintha semmi sem történt volna. Lehet, hogy azért ragaszkodom hozzá, mert annyira élni akar.

– Lenka, Lenka!

Felijedtem és egy pillanatig nem tudtam, hol vagyok. Újból sikerült elaludnom a fotelben. A nyakam már teljesen elzsibbadt. Ujjaimmal próbálom kimasszírozni a görcsöt nyakizmaimból. Nem megy.

– Lenka, Lenka!

Felálltam, s közben az újságok az ölemből a földre hullottak. Úgy susognak a lábam alatt, mint a tenger hullámai. Muszáj volt megkapaszkodnom a fotelben, mert ettől a gondolattól elszédültem egy pillanatra. Az orvos szerint ez a magas vérnyomásom miatt van.

– Lenka, Lenka!

Ez a számomra idegen női név egy pillanatig mintha pusztába kiáltott szó lenne, megremeg, aztán szétpukkad és elárasztja szobám minden sarkát.

– Lenka, Lenocska, engedj be!

Ezek a szomszédaim. Az ajtó kukucskálóján keresztül kilesek a folyosóra. Már megint összevesztetek. Tegnap a falon keresztül hallottam, hogy a szomszéd részegen jött haza. Egész este randalírozott, most az ajtó előtt térdel és sírós hangon rimáncodik:

– Lenocska, engedj be...

Ugyanez a jelenet ismétlődik kéthetente. Már ismerem őket. A nő nem nyitja ki az ajtót, a férfit pedig bosszúból gyufával tömi el a zárat. Aztán ismét ordítózás hallatszik a folyosóról:

– Lena, nyisd ki, mert megöllek!

A fölöttem lakó szomszédok meg túlzottan csendesek. Süketnémának gondolom őket. A férfit Gunternek, a nőt Hildának hívják. Néha napokig nem látni őket, ilyenkor elfog a félelem, hogy nem haltak-e meg? Egyszer csak váratlanul, egy nagyon rövid pillanatig felhangzik hangos nevetésük. Ki tudja, hogyan mesélnék vicceket a süketnémák?

Elalvás előtt a kis hercegre gondoltam. Reméltem, hogy róla fogok álmodni. Meglehet, hogy álmodtam is róla, de reggelre minden kiment a fejből. Azt hiszem, az álom olyan, mint a tetű. Éjszaka befészkei magát az ember hajába, reggelre pedig nyoma vész. Az álom azonban ügyesebb, egészen a hajgyökerek tövénél hinti szét magvait, hogy estére kihajthassanak.

Míg csukva van a szemem, megpróbálom a hangjuk alapján eltalálni a startoló autók színét. Nem tudom, eltaláltam-e, de szerintem legszebben a piros színűek berregnek.

Kedden friss citromszállítmány érkezett a raktárba. Amikor megtapogattam a papírdobozban lévő gyümölcsöt, az ujjbegyemre sárga homokszemek tapadtak. Beleszagoltam és megcsapott a sivatag illata.

Honnan érkezett ez a citrom? – kérdezte egy nő a piacon.

Egyiptomból – válaszoltam büszkén és úgy éreztem magam, akár egy fáraó a múltból. A citromok egy szfinx macskaszemével mosolyogtak rám. Egész nap melengetett a fényük. Méltóságuk egy darabját kölcsönözték nekem.

Piaci tapasztalataim során rájöttem, hogy valamennyi gyümölcsfajta önálló jellemmel bír, szinte mint az emberek. A narancs például rettenetesen büszke, a mandarin félős, a sárgabarack bújós, a körte ironikus, az alma gondterhelt, a szilva könnyelmű, míg a banán mélabús. A mangó nekem zárkózottnak, a kivi pedig hisztérikusnak tűnik. Ahogy mondom, a gyümölcs hihetetlenül emlékeztet az emberekre.

Este nem tudtam elaludni. Nyitott szemmel bámultam a sötétbe és gondolataimba merültem. Eszembe jutott, hogy halt meg apám. Halála után anyám, mint az ókori asszonyok, a haját tépte. Sírt, de ahelyett, hogy hamut szórt volna rá, feketére festette. Fekete ruhájában, sötét szemüvegében, mely elrejtette könnyes szemét, úgy nézett ki, akár az éj királynője. Úgy egy hónappal a temetés után elhatároztam, hogy átnézem apám dolgait. Éjjeliszekrénye fiókjában fényképekre bukkantam. Elsárgult szélű, fekete – fehér, meztelen nőket ábrázoló fotók voltak. Némelyiknek a nyakában tollboa díszelgett, mások napernyővel kezükben pózoltak, míg a többiek testét átlátszó fátyol borította. Ezek a képek valószínűleg még a nagyapám hagyatékából származnak. A

fotókon levő hölgyek csábosan mosolyognak, habár a valóságban már több évtizede elköltöztek az árnyékvilágba.

Az utcai lámpa fényében, mely bevilágít a szobámba, rápillantottam az órára. Éppen éjfél volt, amikor elkezdődött az új nap.

A standom mellett a piacon bizonyos kínaiak árulnak. A Ming dinasztia leszármazottjai zoknit, farmert, tréningruhát, széldzsekit árulnak.

– Mit palancsolnak? – szólítják meg az arra járókat. – Milyen méletet kélnék?

Ferde szemükkel feltérképezik az egész világot. Ha nincs a láthatáron egyetlen vevő sem, úgy cseverésznek egymás közt, mint a császár csalóánya.

Délben szőke hajú feleségeik kis tálkákban ebédet hoznak nekik, melyet fapálcikával kebeleznek be. Két óra körül reklámszatyrokba pakolják az összes árut és búcsút intenek nekem.

Ma elhatároztam, hogy megvárom a kis herceget a panelház előtt. Aztán beléptem vele a liftbe.

– A legfelsőre megyek. És maga? – kérdezte.

Ránéztem a kopott, fekete kapcsológombra.

– A tizenegyedikre – válaszoltam.

A lehető leghosszabb ideig akartam vele egy légtérben lenni. Végre alaposabban szemügyre vehetem, nem csak felületesen az ajtóból vagy a függöny mögé bújva az ablakból. Az arca tökéletes volt. Bár feltűnt, hogy az egyik fülecskéje egy kicsit kisebb a másiknál és mintha némileg meg lenne gyűrődve. A fiúcska egy bizonyos szoborra emlékeztetett, amit gyermekkoromban, abban a nagy képeskönyvben láttam. Egy görnyedt férfit ábrázolt, ami azt a benyomást keltette bennem, hogy a szobor nincs befejezve. Felületén még látni lehetett a szobrász vésőjének nyomát. Az én kis hercegem fülecskéjén is látni a teremtő érintését. Lehet, hogy éppen emiatt árad belőle annyi fény.

A tizenegyedik emeleten kiléptem a liftből és a lépcsőn visszafutottam a földszintre.

Megjött a nyár. Az éjszaka átizzadt pizsamájában átvonul az álmos város felett. A fiúk a játszótéren kosárlabdáznak. A levegő kellemetlenül páras. Műanyag flakonokból locsolják kimelegedett testükre a hűsítő vizet, közben nevetnek és visítoznak, mint a kis gyerekek.

Az egyik szomszédom az udvaron sétálgat és egy bot segítségével beletúr a lóhere levelei közé. Az ablakból figyelem. Egyszer megkérdeztem, mit keres. Azt mondta, hogy négylevelű lóherét. Minden pillanatban lehajol és valamit leszakít. Érdekelne, mit kezd otthon annyi szerencsével.

A panelház előtti kis fűfoltok egyáltalán nem hasonlítanak egykori kertünkre. A fák minden évben sok gyümölcsöt teremtek, melyeket anyám befőzött és az üvegbe a cukor mellé még egy kis napfényt is becsempészett. Amikor kicsi voltam, azt gondoltam, hogy a nyarat zárja üvegbe. Nézem a szomszédot, aki még mindig keresi a négylevelű lóherét. Lehet, hogy ő is elraktározza őket inségesebb időkre.

Annak ellenére, hogy reggeltől nagy a hőség, megyek a piacra. Ez egy nagyon különös hely, mely mintha vonzaná a furcsa embereket. Zsebtolvajokat, koldusokat, csencselőket, spekulánsokat és csalókat. Itt ólálkodnak, persze semmit nem vesznek, csak elvegyülnek a többi ember között. Feltűnt, hogy orrcimpájuk szinte beleremeg, ahogy magukba szívják a normális emberek életvitelének illatát. Néha felfigyelek egy idős úrra, aki erre sétál és nagyon ünnepléses a megjelenése. Lehet, hogy zenész vagy festő. Kihúzza magát, úgy lépked hangtalanul, hátra tett kézzel. Hosszú, elefántcsont színű haját a füle mögé fésüli. Mindent, ami útjába esik, pillantásával alaposan végigmér. Apró termetű felesége három lépéssel lemaradva tipeg utána. Férjével ellentétben előre-görnyed és a szemét mindig a földre szegezi. Járás közben mintha furcsán ugrándozna. Úgy tűnik, mintha pontosan a férje lába nyomába akarna lépni. Időnként megjelenik a piacon egy hosszú, barna reverendás szerzetes. Nem tudom, egyáltalán tagja-e valamelyik rendnek, vagy csak úgy tesz? Magas alakjával feltűnést kelt a tömegben. Jobb kezében pásztorbotot tart, a balt maga előtt tartva egy tálkában adományokat gyűjt. Senkire nem figyel, senki mellett nem áll meg, csak hosszú léptekkel vág át a standok között, míg váratlanul, mint egy látomás, elillan.

Szerdán megjelent Glupettó.

– Már megint itt vagy?! – szólította meg a piac gondnoka, az egyenruhás kopasz fiatalember, akire Glupettó ügyet sem vetett. Megállt egy öregasszony pultja mellett, aki virágot árult és beszédbe elegyedett vele:

– Rég nem láttam magát, néni. Hogy van, néni? És hogy szolgál az egészsége, néni? – mosolyog és élvezettel pislog kissé kidülledt szemével.

A halra emlékeztet. Feltételezem, hogy olyan idős lehet, mint az én kis hercegem.

Hosszú idő után újból elkezdtem rajzolni. Egy csomagolópapír darabkára megpróbáltam felvázolni a kis herceg arcát.

– Ki ez? – kérdezte a szomszédos standon áruló kolléga, aki a hátam mögül leste, mit csinálok.

– Senki – gyúrtem össze a papírt.

– Jól néz ki, mintha egyike lenne azoknak a gipsz szobroknak, melyeket a piac végén árulnak.

– Lehet – hagytam rá és ebéd után vettem ott egy Dávid-szobrocskát. Az eladó kínálta a Szűz Máriát is. Állította, hogy véres könnyeket ont.

A szomszédok azt mondják, hogy patkányok vertek tanyát a panelunkban. Valaki állítólag látta őket a folyosón osonni. Én is esténként hallok néha az ajtóm előtt csendesen cuppogni őket. Mindannyian attól félünk, hogy a vécén keresztül bejutnak a lakásainkba. A lakógyűlésen abban egyeztünk meg, hogy a gondnok megrendeli a patkányirtást. Egy hét múlva a bejárati ajtón ez a figyelmeztetés volt kiragasztva: Vigyázz, méreg! Látszólag semmi sem történt, és a szomszédok kezdték azt gondolni, hogy az irtás nem járt sikerrel. Később azonban az egész

házban mindent átható bűz kezdett terjengeni. A patkányok ugyanis behúzódtak a ház különböző rejtett zugaiba lelküket kilehelni. Oszlásnak indult tetemükből áradt ez a hullaszag, mely a szellőzőnyíláson keresztül mindenhová befészkelte magát.

A kis herceg számára elérkezett a szünidő. Csak nagyon ritkán látom, de a múltkor a panel előtti járdán összefutottam vele. Trikót és rövidnadrágot viselt. Meztelen, szandálos lába olyan törekeny és megható volt.

– Hallotta már? – tette fel a kérdést a szomszédos pulttól a kolléga. – Az az idős asszony, aki itt árulta a virágot, meghalt.

– Ne mondja, hiszen tegnap még itt láttam – csodálkoztam el. – Tele volt a keze kardvirággal.

– Igen – bólintott a szomszéd – este összeesett és vége.

Nem tudtam, mit mondjak erre. Hogy egy kicsit megnyugtassam magam, végigsimítok ujjaimat csókolgató sárgabarackjaim puha testén.

Reggel óta esik az eső. Fekszem az ágyban és nem akaródzik felkelnem. Ilyen időben úgyis kevesen mennek a piacra. Az eső verdesi ablakomat, mintha be akarna kéredezni, de én a paplan alá bújok. Nem engedem be, maradjon kint, rimáncodjon, könnyörogjön. Arról álmodozom, milyen jó lenne, ha valaki ágyba hozná a reggelimet. Azonban senki sem jön. Várok még öt percet, aztán ráveszem magam, hogy felkeljek. Nyújtózkodom. Fáj az egész testem.

Amikor kiléptem a lakásból, észrevettem, hogy a folyosó legsötétebb sarkában valami megmozdult. A földön egy agonizáló patkány feküdt. Odaléptem hozzá. Közelebről akartam szemügyre venni. Abban a pillanatban, amint meglátott, megfeszítette magát és utolsó erejét összeszedve támadott. Fél méterre felugrott a levegőbe, és ha nem térek ki előle, biztosan megharap. Különös, hogy ez a haláltusáját vívó állat még mindig harcol az életéért, majdnem úgy, mint a hűtőm.

Nem tudok szomorúbbat elképzelni az üresen tántogó piacnál. A szél széthordja a megtépázott kartondobozok foszlányait és az árván hagyott pultok alatt üres műanyag kávé poharak hánykolódnak. A túltömött konténerekből hullik szét a szemét. Kedvetlenül belerúgtam a lábam alá kerülő rohadt almába. Legyek röppentek fel róla, melyek a fejem körül kezdtek körözni. Az alma már elveszítette fényét, meghalt.

Abban a pillanatban viszont, amikor a piac megtelik emberekkel, minden megváltozik. A világ egyszerre színesebbé és érdekesebbé válik. Például pénteken egy érdekes dolog történt. Amikor az egyik eladónő felnyitotta a banános dobozt, egy óriási pók futott ki belőle. Az asszony természetesen rögtön elkezdett vitatni és azon nyomban odarohant hozzá az egész környék. A pók közben rémülten szaladgált a pulton, míg a piac gondnoka le nem csapott rá egy összetekert újsággal. Egy idős férfi közben igyekezett megakadályozni, hogy kárt tegyen a pókban,

hiszen szerinte ez egyike az afrikai tarantula családja tartozó ártalmatlan példányoknak. Néha megtörténik, hogy a gyümölcsök között megbújik valamiféle hasonló élőlény. A gondnok azonban nem hallgatott a férfiről és tovább üldözte a pókot, ami pánikba esve igyekezett visszajutni a dobozba. Az idős férfi végül magához vette, ami megmaradt belőle. Azt mondta, hogy gyűjti a pókokat és otthon már rengeteg van neki. Különös hobbi. Én például gyümölcsös dobozokat gyűjtök. Már tele van velük a pince. Lehet, hogy tetszene a kis hercegnek is. Elrejthetne az egyikbe egy kisbárányt. De pókokat nevelni otthon? Brrr! Én otthon soha nem tartottam semmilyen állatot. De mégis. Amikor meghalt anyám, díszhalakat vettem. Azt gondoltam, felvidítanak. Három volt. Mindegyik piros. Nem tudtam, hogyan kell etetni őket, ezért reggel, délben és este is szórtam nekik táplálékot. Az első már rögtön másnap elpusztult. Túlette magát. A második egy idő után megvakult. Legalábbis azt gondolom, mert a szemét egy fehér hártya borította. Két hónapig élt még. A harmadik egyszerűen eltűnt. Csak a költözködésnél bukkantam rá. Kiszáradt kis teste a bárszekrény mögött feküdt a szobában, az akváriummal ellentétes irányban. Fogalmam sincs, hogy került oda.

Itt az ősz. Az emberek a kertekben úgy égetik az összegereblyézett fűvet, mint a hűtlen szerető fotóit. Az ablakom előtti játszótéren már csak egyetlen fiúcska labdázik. Még mindig félmeztelenül van, habár a levegő már lehűlt. A fák ágairól egyre csak hullanak a földre a színes levelek. A fiúcska teste is rózsaszín, narancs, sárga és vörös színekben játszik. Meztelen bőre különös kontrasztként hat a csípős szélben. Nem tehetek róla, de ebben az időszakban rám tör a karácsonyi szomorúság. Bár szeretem a karácsonyt, hiszen valójában a gyümölcsök ünnepe.

Szombat reggel nagyon rosszul éreztem magam. Többször elfogott a hányinger, de csak nyál és epe folyt belőlem. A vécészsze mellett ültem és forgott velem a világ. Később egy kicsit összeszedtem magam és a panel előtti telefonfülkéből felhívtam a raktárt, hogy ma ne várjanak. Aztán újra lefeküdtem. Nem tudom, meddig aludtam, de amikor felébredtem, már sötét volt és úgy éreztem, mintha sivataggal lennék körülvéve. A szél az ujjai között szórta az arany színű homokszemeket. A nyelvem a szápadlásomhoz tapadt és égett repedezett ajkam. Hallgattam, hogyan zubog a víz a radiátorban és megsomjaztam. Újból jelentkezett a hányingerem, ám annak ellenére, hogy rettenetesen fáradt voltam, nem sikerült elaludnom. De az is lehet, hogy mégis aludtam és képtelen voltam felébredni.

Minden fiúgyermekben a kis herceget látom. A zokni és a nadrág között lévő fedetlen bőrdarabban, a sűrű, összenőtt szemöldökben és a rövidre nyírt fekete hajban... Sőt, amikor reggel a tükörbe nézek, az első pillanatban úgy tűnik, mintha őt látnám. Mindenki hasonlít rá, de belőle csak egy van.

Végre újra munkába állhatok. Még egy kicsit gyenge vagyok, de már nem bírtam otthon tovább. Letelepedtem a megszokott helyemre és kipakoltam a pultra a piac legszebb gyümölcsseit. Először egyenként megtörölgettem őket egy finom pamutrongygal. Ettől a nektarinjaim olyan fényesek lettek, akár a rózsaszínű igazgyöngyök, a szilvának pedig olyan lett a színe, mint a késő esti Párizsnak. Tíz óra körül odalépett a standomhoz egy néger fiatalember.

– Kérek egy kiló orandzs – mondta.

Adtam neki egy műanyag zacskót, hogy ő válaszson. Fekete-rózsaszín kezével gyengéden megérintette a lédús narancsokat. Egyenként halászta ki a dobozból a gyümölcsöket. Tenyerébe vette, szagolgatta a kiválasztottakat, majd óvatosan berakta őket a zacskóba. Lehetséges, hogy ő is érzékelt az erőt, ami belőlük árad, vagy csak a szülőföldjét juttatták eszébe.

– Ismeri? – fordult hozzám a szomszéd kereskedő.

– Kit?

– Hát azt a feketét.

– Nem, és maga?

– Természetesen. A városban nem látni sokat belőlük. Állítólag valamilyen német nő hozta ide, aki a főiskolán tanított. Ott tanul a lányom, tőle hallottam. Aztán megunta és kiadta az útját. Érdekelne, vajon miből él?

Eldöntöttem, hogy a parkon keresztül megyek haza. Kerülök ugyan, de kedvem szottyant a sétához. Cipőm jégtörő hajóként utat vágott a lehullott falevelek tömegében. A falevelek susognak a talpam alatt. Jégtörő cipőm hosszú barázdát váj a vastag levélszőnyegben. A legnagyobb jéghegy felé veszem az utam. Olyan óriási, hogy ha elolvadna, elárasztaná egész Hollandiát. Szét kell verjem. A levelek úgy susognak, mint a te hajad, kis hercegem. A földön valami fényesre lettem figyelmes. Lehajoltam. A két gesztenye csupas teste lehűtötte tenyerem.

Közeleg a tél. Lassan lopakodik az üres játszótér felől. Amikor esik az eső, mintha sírna a vörös téglaporról beszórt játszótér.

A szekrényben a polcon megtaláltam a rózsás képemet. Már azt hittem, hogy elveszett, miközben egész idő alatt itt várta, hogy megtaláljam.

A közeli lakótelepen hipermarketet építenek. Félek, ha megnyitják, az emberek nem fognak többé gyümölcsért járni a piacra. Megkérdeztem a többi kereskedőt, hogy ők is félnek-e? Mint egy félkegyelműre, úgy néztek rám.

– Miért félnek? – ingatta fejét a szomszédom. – Ha nem gyümölcsöt és zöldséget fogok árulni, akkor valami mást. Nem mindegy?

Rájöttem, hogy egyáltalán nem értik a lényegét. Azt gondolják, hogy minden áru egyforma.

Útban hazafelé betértem egy boltba és vettem magamnak egy üveg bort. Abban bíztam, hogy segítségével elhessegethetem félelmemet. A bor dugó és ecet ízű volt. Legyűrtem ellenérzésemet és egyenesen az üvegből öntöttem magamba.

Míg apám élt, minden évben készített ribizlibort. Az ő bora édes volt. Anyám mindig haragudott rá, mert lopta tőle a cukrot. Apám a ribizlit vízzel keverte és néhány hétig erjesztette. A demizsonban a készülő bor bugyborékol. Amikor felmelegedett, forrni kezdett. Tüzes lávára emlékeztetett. A buborékok a folyadék felszínéről úgy röpködtek, mintha robbanó gázzal feltöltött léggömbök lettek volna. Az üvegcsövön keresztül felszálltak és hangos blummal kipukkantak a szoba légterében. Apám soha nem bírta ki, míg a bor teljesen kiforrja magát és a csövön keresztül szívogatta a nedűt. A még ki nem forrt bor olyan volt, mint a pezsgő. Gyöngyözött és pezsgett a szájban. Gyorsan az ember fejébe szállt. Nem egyszer megtörtént, hogy mielőtt elkészült volna, a demizson kiürült.

A bor nem segített, a félelmem nem múlt el, reggel viszont szörnyen égett a gyomrom.

A panel földszinti része olyan, mint egy labirintus. A lepusztult falakról trágár feliratok háborítják fel az arra járókat. A szél csapkodja a törött bejárati ajtót és a postaládák résén keresztül süvít a huzat. Észrevétlenül szortírozza a névtelen leveleket. Amikor a kivilágítatlan folyosón járok, mindig olyan érzésem van, mintha az összes sarokban állna valaki. A lépcsőnél majdnem összeütköztem a kis herceggel. Fény és finom őszibarack illat lengte körül. Úgy vergődött a szívem, mint egy félig letépett plakát.

Amikor elmentünk egymás mellett, a szemébe néztem és kedvem lett volna felkiáltani:

– Szelídíts meg!

– Jó napot! – nevetett rám és kiszaladt.

Megértettem, hogy soha nem leszek képes ezt megmondani neki.

Otthon a rekamié alól előbujt egy öreg, fáradt róka és hosszasan nézett rám. Fénylő szeme a félig elszopogott hašler cukorkát juttatta eszembe. Vedlett farkával végigsöpörte a poros padlót. Estére kihűlt a lakás. Teleengedtem a kádat meleg vízzel. Elmerültem benne és próbáltam kikapcsolódni. Mivel nem sikerült, az áttetsző vízen, mint nagyítón keresztül vizsgáltni kezdtem a lábamat. A lábikrámon kezdődő visszerek mutatkoznak. Úgy néznek ki, mint a folyók vékony fonalainak rajza a térképeken. Az egész testem hasonlít egy térképre. Az anyajegyek a városok, a szőrszálak az erdők és a bőrömön keresztül felsejlő bordák a hegységek. A többi sivatag. Ha ránézek erre a térképre, már tudom, hogy hol is vagyok.

Ma utoljára vagyok a piacon. A félelmeim beigazolódta. A raktárban úgy döntöttek, hogy itt már nem érdemes árulni, mert a hipermarketben minden olcsóbb. Utoljára pakolom ki a pultra az árumat és utána, mint Kleopátra királynő, benyúlok a gyümölcsök közé, kígyót remélve.

Maruzsné Sebó Katalin fordítása

Peter Karpinský

1971. november 3-án született a kelet-szlovákiai Gölnicbányán (Gelnica). Jelenleg Iglón (Spišská Nová Ves) és Eperjesen (Prešov) él. A Kassai Pavol Jozef Šafárik Egyetem Eperjesen működő Bölcsészkarán szerzett szlovák-történelem szakos középiskolai tanári diplomát. 1995-től az eperjesi egyetem oktatója, ahol nyelvtörténetet és dialektológiát ad elő. Érdeklődési körébe tartozik még a történelem és a képregény.

Középiskolás korában kezdett írni. Művei között felnőtteknek és gyerekeknek szóló prózát és verseket is találunk. 1998-ban debütált a *Minden sirtulajdonos tudomására hozom* (Oznamujem všetkým majiteľom hrobov) című elbeszéléskötettel, mely még abban az évben elnyerte a Szlovák Írószövetség által meghirdetett irodalmi verseny (Rubato) első díját. A kötet hét elbeszélése már nyomokban hordozza az íróra jellemző, későbbi műveiben is uralkodó prózapoeitikai vonásokat (misztikus-, mese- és krimielemegek; bibliai – keresztény, mitológiai és magány-motívumok stb.) A második kötete, a *Mennybemenetlenül*, (Nanebonevzatie, 2009) szerepelt az *Anasoft Litera* irodalmi verseny legjobb tíz alkotása között. Eddig hat, gyermekeknek írt könyve jelent meg, melyek közül 2011-ben a *Hét nap a pincében* (Sedem dní v pivnici) című alkotásával elnyerte *Az év legszebb gyermekkönyve* címet. Írói munkássága elismeréseként 1998-ban az *Ivan Krasko-díjat*, 2007-ben pedig az *Irodalmi Alap díját* vehette át.

Tehetségét drámaíróként, televízió- és rádió-forgatókönyvíróként is megmutatta. Nevéhez fűződik az Eperjesen működő amatőr színház megalapítása, vezetése és menedzselése is. Lektorként és zsűritagként segíti a kezdő írók szárnypróbálgatásait. Recenziókat ír főleg a gyermekirodalom területéről, főszerkesztője a fiúknak és lányoknak szánt *Villámzár* (Zips) című szórakoztató irodalmi lapnak. Az utóbbi időben két antológiát állított össze: *Ötször öt. Antológia kortárs szlovák prózai írásokból* (Päť krát päť. Antológia súčasnej slovenskej prózy, 2011), *The Dedalus Book of Slovak Literature* (Válogatás szlovák irodalmi művekből, 2015).

A *kis herceg* című elbeszélése a *Mennybemenetlenül* című novelláskötetében jelent meg, amely tizenöt olyan tervszerűen illeszkedő írást tartalmaz, amelyekben a valóság valószínűtlenségekkel keveredik. Az egyes szereplők gyakran vándorolnak egyik történetből a másikba. A szerző különböző szövegek közti utalásokon és példalozásokon keresztül írja újra és értékeli át a történetekben felbukkanó antik mítoszokat. Annak ellenére, hogy szinte valamennyi prózája tragikus kicsengésű, gyakran felcsillan sajátos humorérzéke is. Írásaira jellemző a titokzatosság, melyet egészen a cselekmény lezárásáig képes fenntartani. Elbeszélései hétköznapi, megszokott térben játszódnak, azonban nem hiányoznak belőlük a varázsos és mesei elemek sem.

Stanislava Zajacová